

TRƯỜNG THCS LÊ QUÝ ĐÔN TỔ KHOA HỌC XÃ HỘI

**CHÀO MỪNG CÁC THẦY CÔ GIÁO
ĐẾN DỰ GIỜ MÔN NGỮ VĂN**

LỚP: 7A6

Giáo viên: Phạm Thu Hiền

Hãy lắng nghe ca khúc “Quê tôi” và chia sẻ một trải nghiệm đẹp của tuổi thơ mà em nhớ mãi.

*Quê tôi có cảnh điều vi vu
xa sau lũy tre làng*

BÀI 1: BẦU TRỜI TUỔI THƠ

Tiết 1:

VĂN BẢN 1: BẦY CHIM CHÀ VÔI

(Nguyễn Quang Thiên)

I. KHÁM PHÁ CHUNG

1. Đọc - chú thích

- **Đọc:**

Yêu cầu đọc: THEO 2 GIAI ĐOẠN

+ **GĐ 1**: Đọc kỹ văn bản, luyện đọc diễn cảm, thể hiện đúng giọng điệu, tính cách, cảm xúc của các nhân vật (HS đã thực hiện tại nhà)

+ **GĐ 2**: HS đọc đoạn văn mình yêu thích (Nêu cảm nhận)

- Chú thích

+ Chìa vôi: Loài chim nhỏ như chim sẻ, lông đen, đuôi và cánh có vệt trắng, thường sống gần các nguồn nước.

- Chũm: một loại lưới vó, thường thả ven sông, hồ, ... dùng để bắt cá, tôm.

- Ngập bùm: ngập hết

Hoạt động cá nhân ?

*Học sinh đọc thông tin trong SGK
và phần chuẩn bị bài ở nhà để
nêu một số thông tin về Tác giả.*

2. Tác giả

- Nguyễn Quang Thiều (1957)
- Ông là người **nghệ sĩ đa tài**: sáng tác thơ, viết truyện, vẽ tranh,...

TRI THỨC NGŨ VĂN

- Đề tài là **phạm vi đời sống** được **phản ánh, thể hiện trực tiếp** trong các tác phẩm văn học. Một tác phẩm có thể đề cập nhiều đề tài, trong đó có một đề tài chính. Để xác định đề tài, có thể dựa vào:

- + **Phạm vi hiện thực được miêu tả** (đề tài lịch sử, đề tài chiến tranh, đề tài gia đình...)
- + **Nhân vật được đặt ở vị trí trung tâm** của tác phẩm (đề tài trẻ em, đề tài phụ nữ, đề tài người nông dân, đề tài người lính...).

b. Tác phẩm

- **Xuất xứ:** Trích trong *Mùa hoa cải bên sông*.
- **Thể loại:** Truyện ngắn
- **Đề tài:** Tuổi thơ, trẻ em
- **Bố cục:** 3 phần

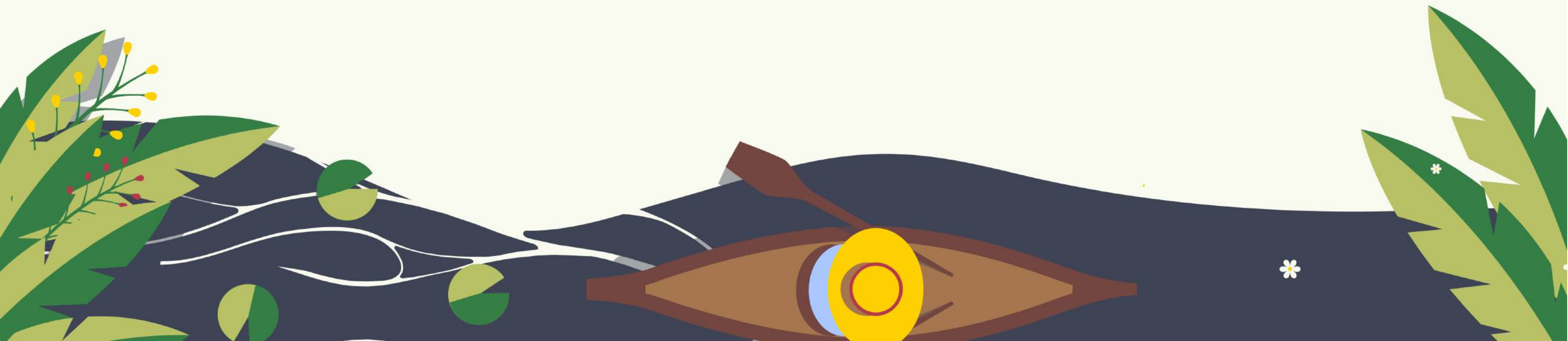

- P1: Câu chuyện nửa đêm của Mon và Mên về bầy chìa vôi.
- P2: Lên kế hoạch giải cứu bầy chìa vôi.
- P3: Hành động dũng cảm của hai anh em và cảnh tượng bầy chim bay lên trời.

II. KHÁM PHÁ CHI TIẾT

1. Cốt truyện và bối cảnh diễn ra câu chuyện

a. Cốt truyện

***Hãy sắp xếp các chi tiết dưới đây theo diễn biến của truyện
“Bầy chim chìa vôi”.***

- (1) Mên và Mon lên kế hoạch và quyết định đi giải cứu bầy chim chìa vôi.
- (2) Mên và Mon ra bờ sông, được chứng kiến cảnh tượng kì vĩ khi bầy chim chìa vôi cất cánh bay vào bờ.
- (3) Mên và Mon thao thức trong đêm vì lo mưa lớn, nước sông lên làm ngập dải cát giữa sông, bầy chim chìa vôi ở ngoài đó có thể bị nước nhấn chìm.
- (4) Hai anh em xúc động khóc rồi trở về nhà trong niềm hạnh phúc.

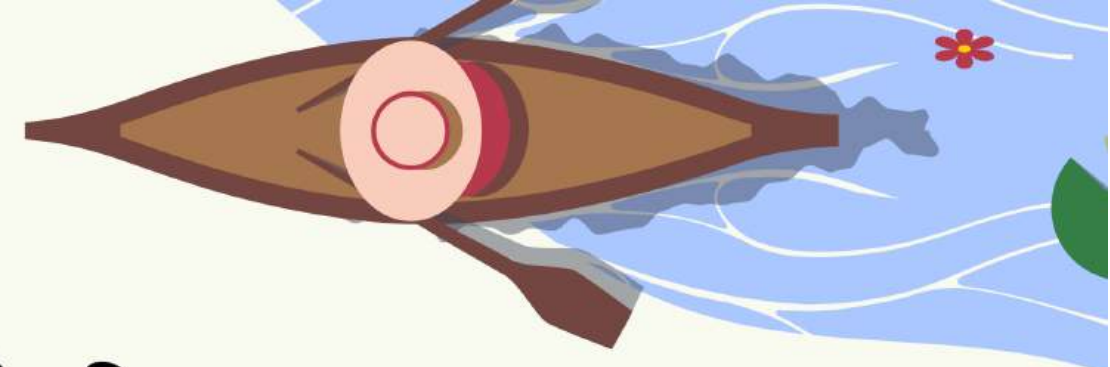
(1) Mên và Mon thao thức trong đêm vì lo mưa lớn, nước sông lên làm ngập dải cát giữa sông, bầy chim chìa vôi ở ngoài đó có thể bị nước nhấn chìm.

(3) Mên và Mon lên kế hoạch và quyết định đi giải cứu bầy chim chìa vôi.

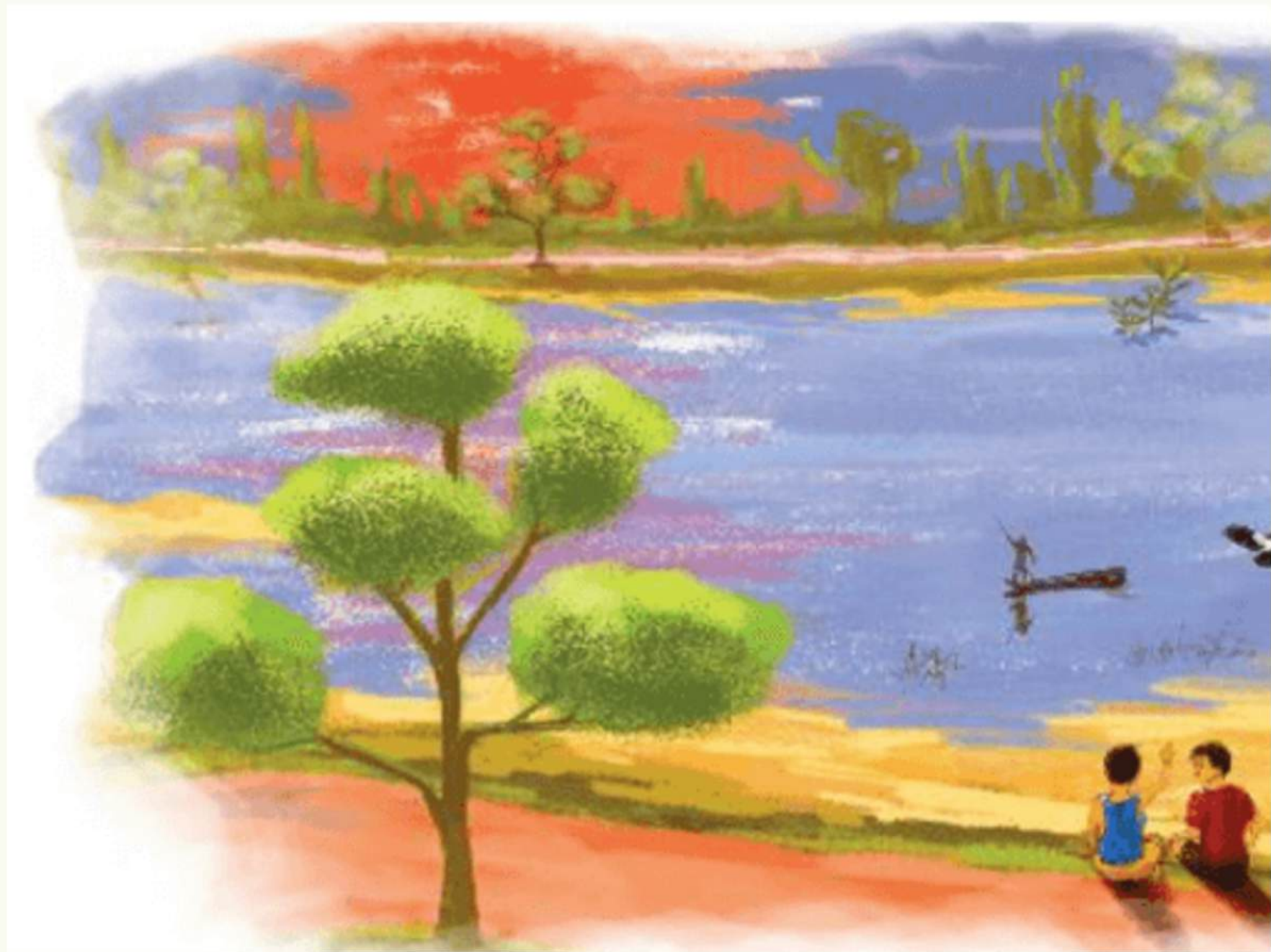
(2) Mên và Mon ra bờ sông, được chứng kiến cảnh tượng kì vĩ khi bầy chim chìa vôi cất cánh bay vào bờ.

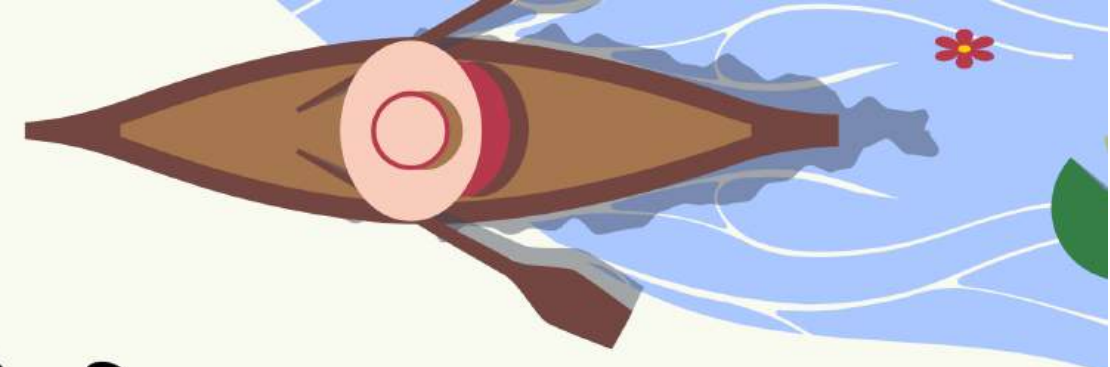
(4) Hai anh em xúc động khóc rồi trở về nhà trong niềm hạnh phúc.

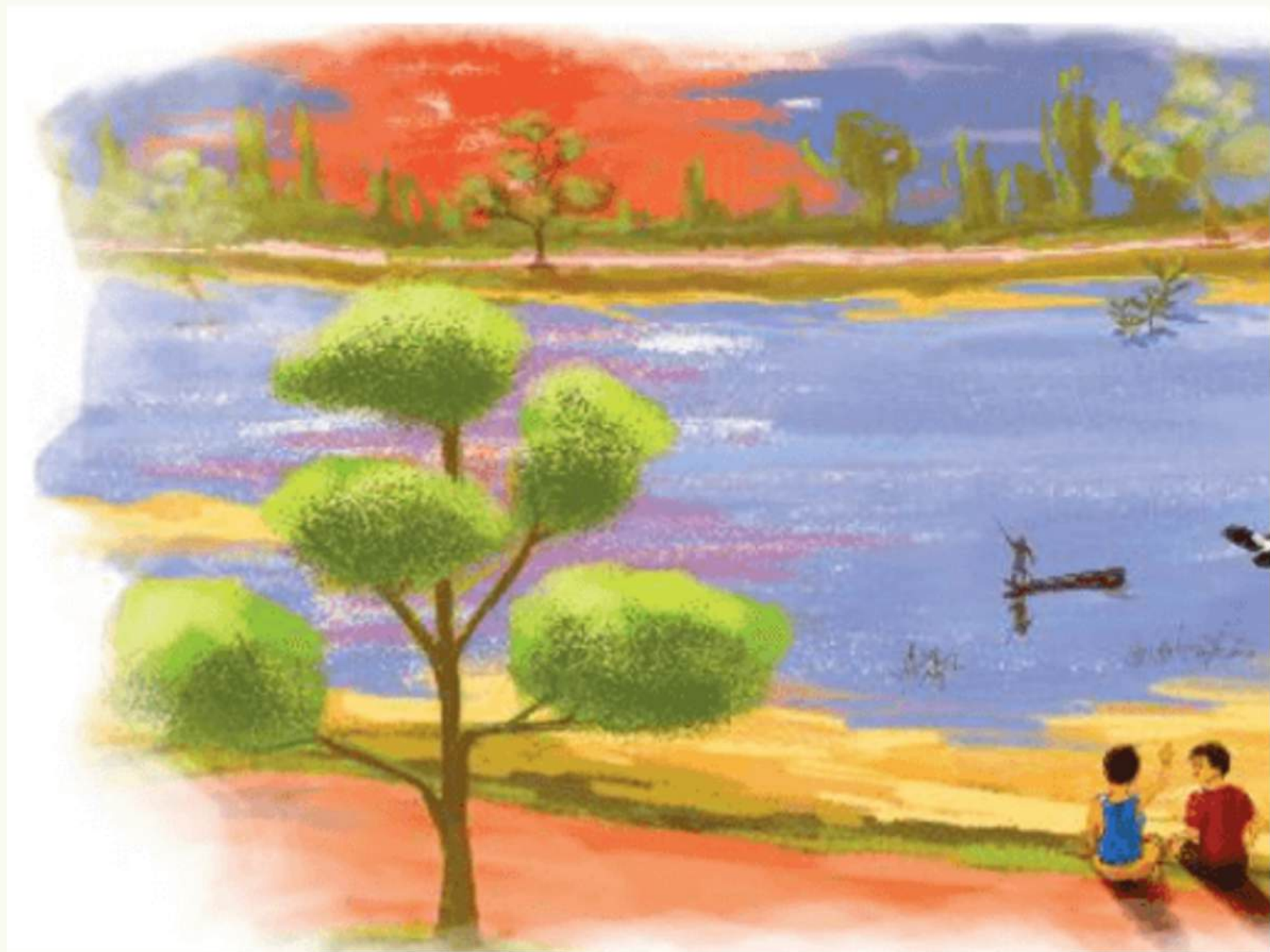

Cốt truyện được sắp xếp theo trật tự nào?

Cốt truyện được sắp xếp theo trật tự nào?

***Chặt chẽ, được sắp xếp theo
trật tự thời gian.***

b. Bối cảnh diễn ra câu chuyện

**Truyện diễn ra trong
bối cảnh nào?**

- **Thời gian:** từ đêm khuya đến sáng sớm.

- **Không gian:** nhà của hai anh em và bờ sông (nơi bầy chim cư ngụ).

- **Hoàn cảnh:** nước sông lên cao, bầy chim có nguy cơ bị ngập nước.

The background features a light blue sky at the top, a white curved horizon line, and a dark blue river at the bottom. On the left and right sides, there are stylized green plants with yellow and red flowers. In the bottom right corner, a brown boat with a yellow sun and a blue flower is on the river.

2. Nhân vật

a. Nhân vật Mon

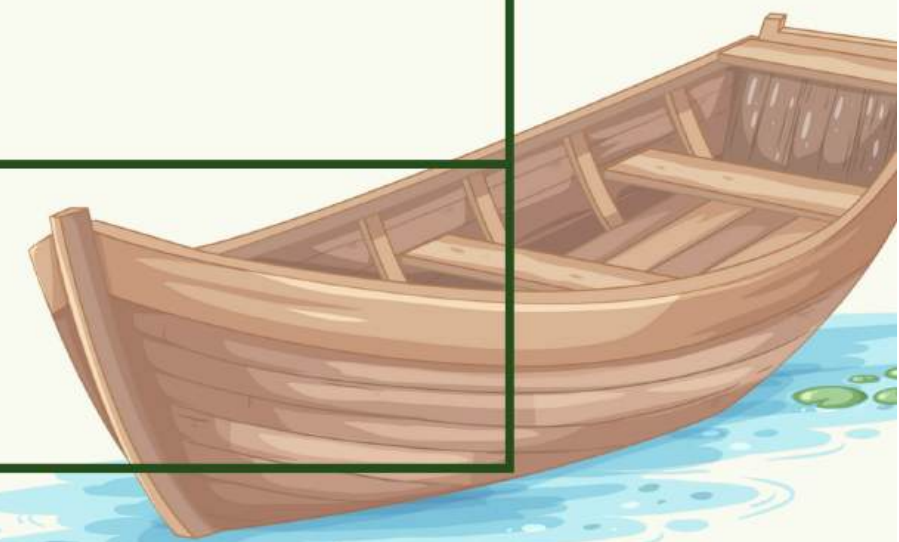
Thảo luận nhóm – Thời gian: 6 phút
PHT SỐ 1

PHIẾU BÀI TẬP SỐ 1

Đọc kĩ văn bản, chú ý những chi tiết miêu tả nhân vật Mon và hoàn thiện PHT:

Đặc điểm	Dẫn chứng trong văn bản
Lời nói	
Hành động	
Tâm trạng	
Nhận xét	

Đặc điểm

Dẫn chứng trong văn bản

Lời nói

- Anh bảo mưa có to không?
- Nhưng anh bảo cái bãi cát...
- Thế bãi cát giữa sông đã ngập chưa?
- Em sợ chim chìa vôi non bị chết đuối mất.
- Sao chim chìa vôi không làm tổ trên bờ hả anh?
- Anh đã bao giờ nhìn thấy bầy chim chìa vôi bay vào bãi cát chưa?
- Tổ chim sẽ bị chìm mất.
- Em thả (cá bóng) vào chỗ cống sông rồi.
- Hay mình mang chúng nó vào bờ... Mình phải mang chúng nó vào bờ, anh ạ. (lặp lại 2 lần)...

**Đặc
điểm**

Dẫn chứng trong văn bản

**Hành
động**

- Không ngủ, nằm im lặng; liên tục hỏi anh làm thế nào để mang chim vào bờ.
- Bắt trộm cá bóng.
- Xuống đò cùng anh để đi cứu bầy chim...

**Đặc
điểm**

Dẫn chứng trong văn bản

**Tâm
trạng**

Thao thức, sốt ruột, lo lắng khi nghĩ đến bầy chim chìa vôi có thể bị nước sông nhấn chìm; quyết đoán và dũng cảm khi quyết định cứu bầy chim...

*“Em **sợ** những con chim chìa vôi non bị chết đuối mất”*

*“- Thằng Mon kêu lên **sung sướng**”*

*“Chúng đã **khóc** từ lúc nào” ...*

Nhận xét: Mon là cậu bé trong sáng, giàu lòng yêu thương loài vật, luôn tin tưởng và tôn trọng anh Mên.

*Nếu là Mon, em có cùng anh của mình tự ý
lấy đồ qua sông trong đêm mưa để giải cứu
bầy chim không? Vì sao?*

III. LUYỆN TẬP

Viết đoạn văn khoảng 8-10 câu nêu cảm nhận của em về nhân vật Mon.

IV. VẬN DỤNG

Thực hiện nhóm 2-4: Vẽ bức tranh tái hiện một chi tiết nghệ thuật trong văn bản “Bầy chim chìa vôi” mà em ấn tượng hoặc chuyển thể tác phẩm thành truyện tranh.

THỜI GIAN CHUẨN BỊ: 1 TUẦN

Thực hiện cá nhân: Tìm đọc một truyện ngắn có chủ đề về thế giới tuổi thơ và điền thông tin phù hợp vào **nhật kí đọc sách**. Chuẩn bị chia sẻ kết quả đọc mở rộng của em với các bạn trong nhóm hoặc trước lớp.

DẶN DÒ

- **Với bài vừa học:** Nắm vững cách xác định đề tài, tìm hiểu cốt truyện...; cách phân tích một nhân vật (dựa trên những đặc điểm cơ bản như ngoại hình (nếu có), cử chỉ, hành động, suy nghĩ, cảm xúc,...).

- **Chuẩn bị bài học sau:**

+ Đọc kỹ văn bản, chú ý những chi tiết về nhân vật Mên và hoàn thiện PHT số 3.

+ Phân biệt và rút ra được những đặc điểm khác nhau giữa lời của người kể chuyện và lời nhân vật.

+ Xác định và phân tích được ý nghĩa của một số chi tiết tiêu biểu trong truyện.

